

Hvad ser du?

Jeg var som ung jurist ansat i det offentlige tjeneste og fik et ganske godt indblik i det politiske liv og statsadministrationen. Jeg har siden da søgt at følge lidt med i udviklingen begge steder. I de 46 år, der er gået, siden jeg forlod arbejdet i ministeriet, er der sket næsten en fordobling af antallet af ministerier og en kolossal udvikelse af både det statslige og det kommunale administrationsapparat.

Men den højhed og hæderværdighed, der burde udgå fra de ansvarlige myndigheder, er aftaget i sørgelig grad, så at der i dag står mindre respekt om dem.

*

Jeg har intet politisk kald, er ikke medlem af noget politisk parti og bliver det aldrig.

Jeg mødte som ung jurist nogle politikere, som jeg fik respekt for. De bekendte sig ikke som kristne, men de var opdraget under Guds ti bud og præget deraf.

En af dem var *H. C. Hansen*, der blev finansminister i den første samlingsregering efter besættelsen, siden udenrigsminister og derefter statsminister.

Hans hustru *Gerda* skrev efter hans død i 1960 en lille bog om sit liv med ham.

Jeg fik lyst til at læse den og sammenligne den med *Helle Virkners* bog om sit liv med *Jens Otto Krag*. Læsningen af de to bøger giver en tydelig forklaring på det skred, der er sket fra højhed og hæderværdighed til noget lavt.

Fru *Gerda Hansen* var en kvinde, der ved sin beskedenhed, pligtfølelse og ærbarhed vakte almindelig tillid, efterhånden stille beundring. Hun kom fra ganske små kår i *Århus*, lærte som ung *H. C. Hansen* at kende og fulgtes med ham som hans ægtefælle gennem tykt og tyndt. Her møder man et gennemsolidt ægtepar, der aldrig kunne finde på utroskab eller tarveligheder, og som opdrager deres børn godt.

H. C. Hansen var en stærk mand, der havde mod til at gå sine partifæller imod og sætte sin stilling ind på, hvad hans overbevisning bød ham at gøre. Han havde i sin hustru en uvurderlig støtte. Hjemmefronten vaklede aldrig. Hos hende kunne han altid være tryk.

Helle Virkner kommer fra velstående forhold og vænnede sig hurtigt til et liv uden moralske normer af betydning. Uden at blues beskriver hun sine forskellige forhold til mænd – sine mange ægteskaber –

sine skandaler. Hun falder helt igennem i sammenligning med fru *Gerda Hansen* – men hun anses for en kulturpersonlighed og er sikkert også en habil skuespillerinde.

Men at hun har været rigets første dame efter Dronningen og dog stiller sine skandaløse forhold til offentlig skue, og at dette accepteres som noget nærmest normalt, afslører et alvorligt skred fra hæder til opløsning i de ledende kredse.

*

Jeg ønsker ikke med disse bemærkninger at give udtryk for nogen ringeagt eller foragt for *Jens Otto Krag* og *Helle Virkner*. De er tragiske skikkelser midt i al den glans, de var omgivet af.

Men det var til dels påvirket af denne læsning, at jeg gav mig til at skrive artiklen »*Det er alvorligt*«.

*

Paulus formaner os indtrængende til at bede for alle dem i høje stillinger. I dag har de ingen støtte i alment anerkendte moralske grundsætninger. De udsættes for mange fristelser. De synes ikke at have »udarbejdet deres personlighed i en ligevægt imellem det æstetiske og det etiske«, slet ikke »i retning af det religiøse« – de har valgt at være som flertallet, skønt dette aldrig har ret i de afgørende spørgsmål – derfor er de næppe egnede til at lede flertallet.

De vil formentlig smile overbærende, hvis de hører, at der er nogle, der dagligt beder for dem, thi de kender hverken deres egne eller folkets dybeste behov.

*

Heller ikke dette skriver jeg for at vække foragt eller ringeagt for dem. De er flittige mænd og kvinder, der gør deres bedste. Men de er blinde uden at kende deres blindhed.

Kan det tænkes, at det havde set anderledes ud, hvis Kirken havde holdt fast ved højheden, hæderen og hæderværdigheden?

*

Det store spørgsmål er: Har Gud givet os hen, således som *Paulus* taler om i Rom. 1,18-32 – givet os hen *som et folk*? Hvis

det er tilfældet, vil vi som nation synke dybere og dybere i skamløshed og lovløshed.

Ligger en omvendelse som i *Jeremias* 18,8 uden for enhver mulighed? Er *Esajas* 6,9-10 hvad vi må regne med?

Jeg har intet svar, men som en, der i et langt liv har været vidne til forfaldet og som lider under savnet på højhed og hæder i det offentlige liv såvel som i menighedslivet, peger jeg atter på 1. Tim. 3,1 flg. og på *Ezekiel* 22,30.

*

Hvert år får vi besøg af en engelsk ven, der kommer til Danmark i sin bil via Tyskland. I år sagde han gentagne gange: »Gud er vred på Storbritanien! Guds vrede hviler over os!«

Så gav han nogle eksempler på forfaldet i de højeste kredse og nedefter.

Jeg tror, han har ret. Men hvad med *Danmark*?

*

Et af *Søren Kierkegaards* mest aktuelle skrifter er den i 1844 udgivne bog om *Begrebet Angst*. Den indledes med disse ord:

»Afdøde professor *Poul Martin Møller*, græcitetens lykkelige elsker, Homers beundrer, Sokrates' medvider, Aristoteles' fortolker, Danmarks glæde i glæden over Danmark, skønt vidt forrejt altid mindet i den danske sommer – min beundring, mit savn, helliges dette skrift.«

Poul Martin Møller levede fra 1794 til 1838 og blev altså som sin elev, *Søren Kierkegaard*, kun 43 år gammel. Han var en overmåde selvstændig natur og lod sig ikke løbe over ende af modestrømningerne i tiden.

Han elskede sit land, men så allerede dengang klart, hvor det bar hen. Det er så meget mere bemærkelsesværdigt, som Danmark på hans tid havde sin såkaldte guldalder – som *Poul Martin Møller* nok værdsatte, men ikke lod sig imponere af, fordi det alleregentligste: *personlighedernes helstøbthed i Det Absolutte*, fattedes. Han skrev et lille vers, der viser sig at være næsten profetisk:

Der fødes skal en art foruden kræfter,
en slægt, som intet kan og intet vil;
kun fortids djærve sang den

vrænger efter
og døver folket med sit lirespil.

*

Der er vi nu – og det forekommer mig, at store dele af dem, der kalder sig kristne, er med til at døve folket med lirespil.

Der er ikke mange, der har holdning til at gå imod strømmen, skønt det ikke kræver nogen særlig begavelse. Det kræver ikke andet end at stille sig under korset og blive der.

Enhver, der gør det, er dermed afskåret fra at flyde med den verdslige og den »kristelige« strøm.

Han er et Ånds-menneske (uden at kalde sig sådan). Jordisk løn, magt og ære interesserer ham ikke. Han ønsker ingen jordisk sikkerhed. Han søger ingen indflydelse, men kan ikke undgå at få det.

Han er (for at anvende *Kierkegaards* kategori) »hin enkelte« og har derfor altid flertallet imod sig, ikke mindst i kristenheden.

Uden sådanne lider sandheden skade i den forstand, at den kun får lov til at råde i afsvækket skikkelse. Man overlader bestemmelsen, af hvad der tjener Guds sag og gavner menneskene mest, til flertallet, thi så møder man jo ikke nogen særlig modstand. Og så går det hurtigt ned ad bakke under lirespil, popularitet og bifald!

*

Hvad med Danmark? I artiklen »Det er alvorligt« har jeg omtalt nogle mænd, der stod på vagt for sandheden – det kostede dem alt.

Sådanne findes endnu – som oftest skjult for offentligheden – oversete i kristenheden. Måtte vi alle finde vor plads i tilværelsen på Sandhedens kostelige grundvold, så vi kan vokse op til mandsmodenhed og tjene Guds sag i vort slægtled – thi hvis saltet mister sit salt, hvad da – hvad da med de saltløse – hvad da med Danmark?

*

At finde sin plads på sandhedens grund gør man kun, hvis man lader Herren sige, hvad han vil. Bibelnoterne til den daglige

stund med *Bønnen og Ordet* handler om, hvad Jesus sagde til dem, der var kommet til tro på ham. Han sagde noget, de ikke havde regnet med, noget, der afslørede, at det stod værre til med dem, end de ville indrømme. Det endte med, at de ville af med ham og derfor tog sten op for at stene ham.

De var kommet til tro på ham – men de ville ikke høre, hvad han sagde, thi det var for ydmygende.

Hvis nu Kristus f.eks. siger: »Du elsker dine elskede højere end mig – du er mig ikke værd!« hvad så?

Eller hvis han siger: »Du vil fornægte mig den dag, det koster livet at være mig tro!« hvad da?

Eller han siger: »Du er bundet af døde traditioner!« hvad så?

Vil vi så sige: »Vi er døbt – vi er kristne – vi tror på dig – vi hører hjemme i dit hus?«

Eller vil vi sige: »Herre, du kender mig og ved, hvad der bor i mig! Løs mig af den lænke, du har afsløret!«

Man kan nemlig ikke bevare sin plads på sandhedens grund, hvis man er bundet til nogen anden eller noget andet end Guds vilje i vor Herre Jesus.

Det bliver afsløret før eller senere. Det er ikke ved skrivebordet, man bevarer sig i sandheden, men ved lydighed i gerning. Og den lydighed får man kun, når man lytter til Jesu ord, også når de er skarpe som et sværd, og *bliver i det*, så man *gør sandheden* (Johs. 3,21).

Bladet er denne gang behersket af den alvor, der hører den rene evangeliske glæde til.

Jeg tror nemlig, at vi befinder os i en yderst alvorlig situation og er på vej til en endnu alvorligere. Det kan snart (før end vi tænker det) koste alt at forblive sandheden tro i kærlighed.

*

Vi har sendt en kort *redegørelse for Bønnevagten for Danmark* ud. Hvis nogen af bladets læsere ønsker at se den, fås den ved henvendelse til *Leif Sig Jensen*, Amagervænget 5, 6900 Skjern.

*

I begyndelsen af *oktober* afholder vi, om Gud vil, et stævne i *Harzen*, Tyskland. Se nærmere juli-nummeret side 6.

Dette stævne har sædvanligvis en intimere karakter end det større stævne på *Nyborg Strand*. Vi kommer hinanden »nærmere ind på livet«, uden at vi er på-trængende.

Jeg er blevet spurgt om, hvad stævnets emne bliver. Dertil kan jeg kun svare, som pastor *Fjord Christensen* altid gjorde: »Den samme!« – og så kan enhver nok regne ud, hvem DEN SAMME er!

Der bliver arrangeret fællesrejse fra København, om det bliver nødvendigt.

*

Når dette blad bliver læst, er *høsten* formentlig i fuld gang. Markerne bugner med bølgede korn. En overvældende rigdom ovenfra. Måtte det danske folk dog vende sig om til Herren, vor Gud, der viser os så uendelig rig en godhed.

Lad vor bord- og takkebøn komme fra hjertet. Den dag, alt det grønne græs svides af, hvad da?

Nær, nær er HERRENS dag, den store og frygtelige!

*

Se til, at dit liv med Gud fornyes, så du ikke tramper omkring på samme sted!

Se til, at din skjulte tjeneste i lønkammeret fornyes, at ikke du en dag skal se tilbage på dit liv med skam!

Se til, at du adlyder Herren din Gud og elsker Ham af hele dit hjerte!

Se til, at lunkenheden ikke tager dig i sin magt!

Se til, at du våger og beder, så du kan bestå for Menneskesønnen i hans tilkommelse.

Det er sandelig alvor!

Det er sandelig nåde over nåde og dermed Guds kraft til frelse og til liv!

Det er sandelig den evige glæde!